

Edgar Valter

Puokiai

Edgar Valter

Puokiai

Versta iš:
Edgar Valter
POKURAAMAT
Elmatar, Tallinn, 2001

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos
Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Antrasis leidimas

© Edgar Valter, 2001

Išleista susitarus su Edgar Valter, kurį atstovauja
ihleo verlagsbüro, Vokietija

© Vertimas į lietuvių kalbą, Viltarė Urbaitė, 2008

© Leidykla „Nieko rimto“, 2021

ISBN 978-9955-683-59-9

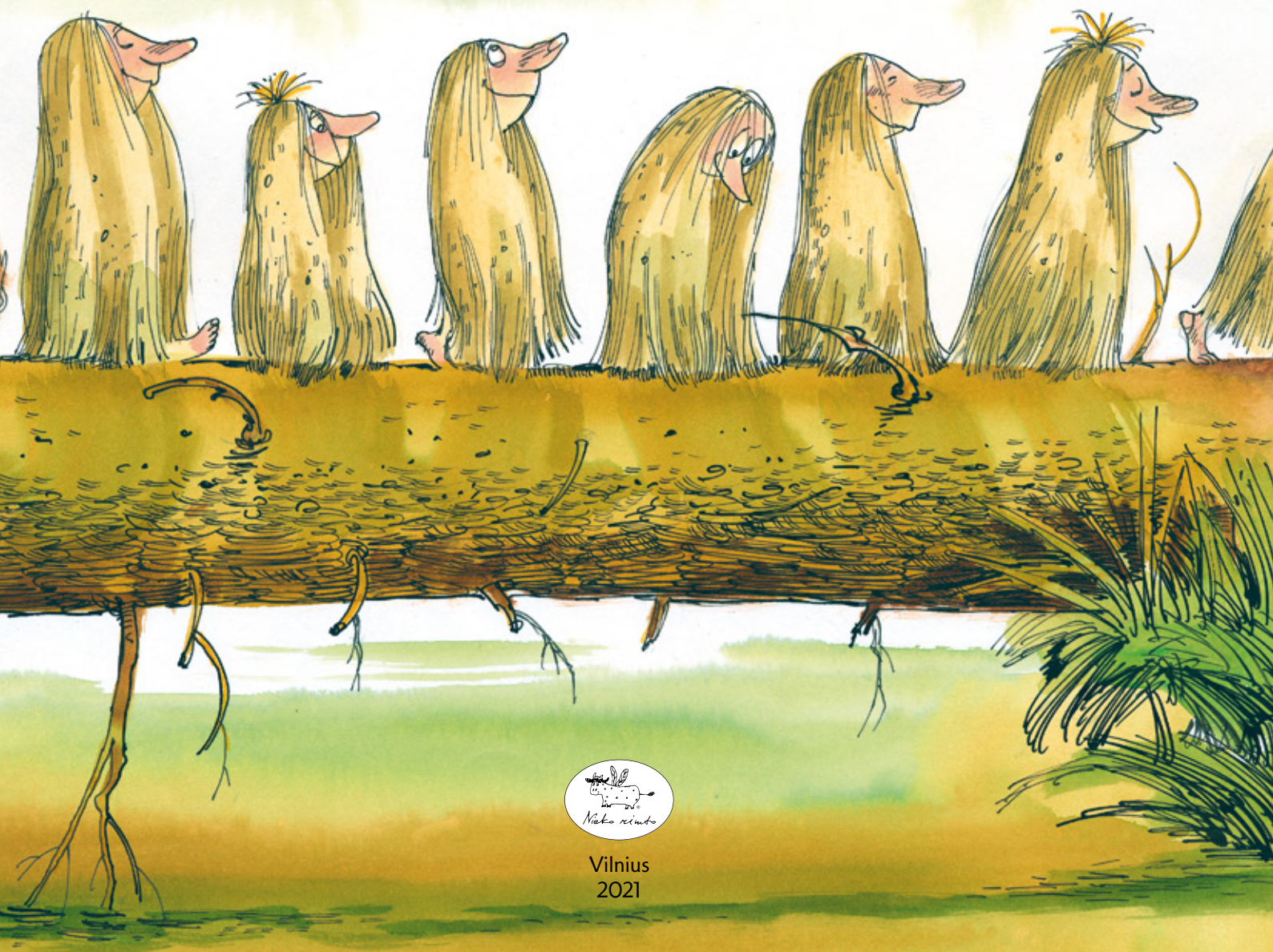

Edgar Valter

Puokiai

Iliustracijos autoriaus

Iš estų kalbos vertė
Viltarė Urbaitė

Vilnius
2021

Kažkas atsitiko. Pastaruosius penkiasdešimt metų puokiai gyveno taip, kaip jų giminei įprasta: gana drėgnoje miško vietoje, netoli kokios nors proskynos, kad būtų lengviau orientuotis erdvėje, iš užnugario juos saugodavo miškas, o visai netoliese tyvuliuodavo koks nors vandens telkinys. Mat puokiams buvo be galo svarbu, kad jų kojų pirštai mirktų kuo drėgnesnėje žemėje. Tačiau dabar jie pastebėjo, kad drėgna, švelni ir maloniai gurgždanti dirva po pėdutėmis virto sausa ir suskeldėjusia pluta. Nuo jos ėmė bjauriai niežėti pėdas. Tad iš prigimties – ir ypač vakaro valandomis – tokia rami puokių liaudis, dabar greičiau priminė į nedidelę audrą papuolusius šieno kupstelius. Tai buvo neteisinga. Dienomis jie galėdavo nutapnoti iki kokios nors drėgnesnės vietos ir ten pamirkyti pėdutes, bet vakarais, užuot maloniai užsnūdę, turėjo šokti toje pat vietoje tai ant vienos, tai ant kitos kojos.

Taigi – ilgiau taip tęstis negalėjo. Tai suprato kiekvienas. Netgi pats mažiausias puokis.

Vieną vakarą po giedros ir karštos dienos jie susėdo pasitarti. Nelabai buvo ką rinktis – reikėjo ieškoti naujos gyvenamosios vietos.

Taigi mažieji puokiai išsiruošė į kelią. Šiaip jie yra labai sėslūs ir kur nors keliauti jų giminei nėra įprasta. Bet prareikus gali judėti be garso ir kartu labai greitai. Nors buvo stojusios baltosios naktys, miške tvyrojo tiršta prieblanda, bet tai puokiams patiko, nes tamsoje jie mato kuo puikiausiai.

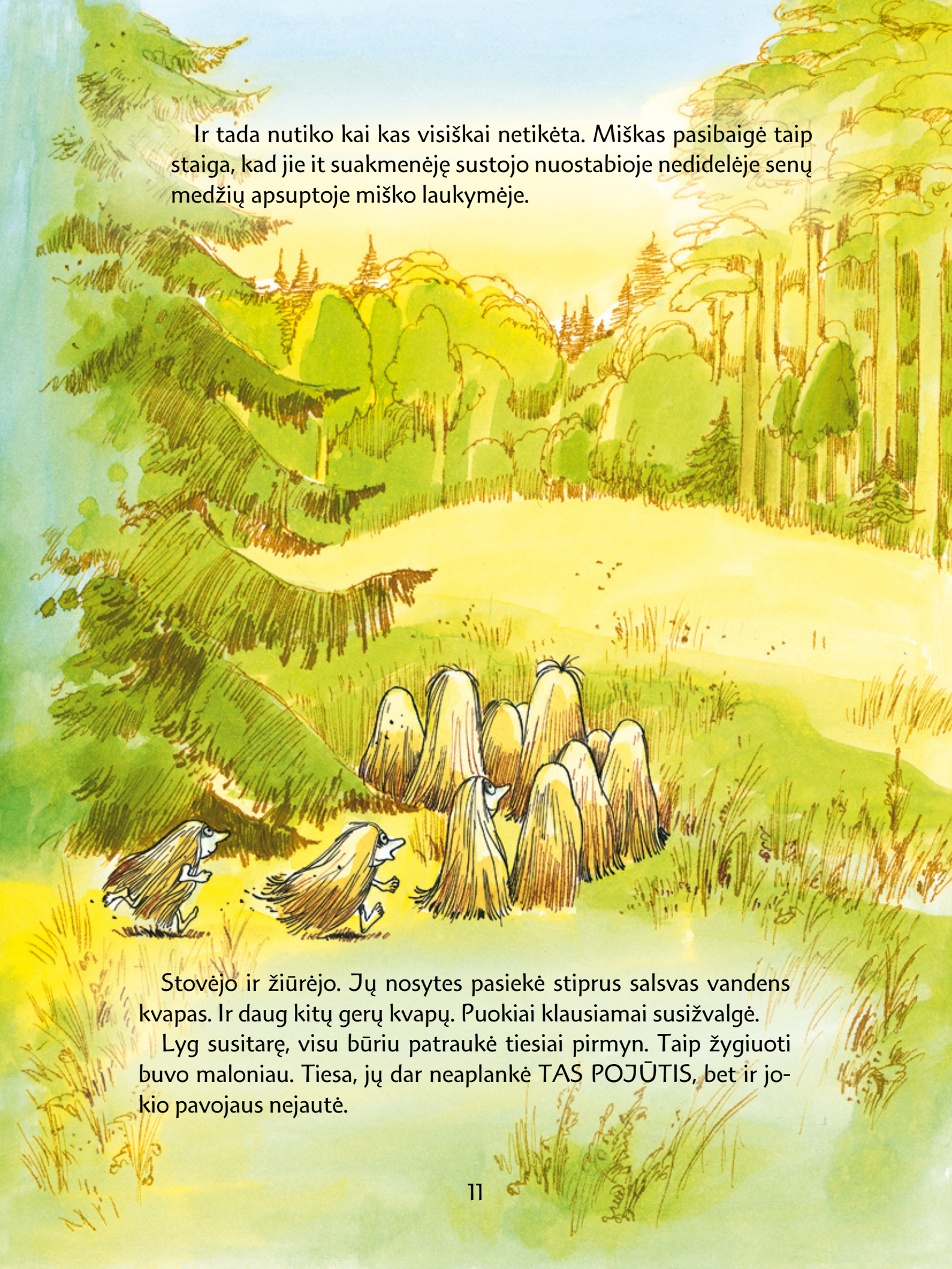

Kaip kad juos pačius mato kiti, naktimis nemiegantys miško gyventojai. Bet puokių tai nė kiek netrikdo – puokiai neturi priešų. Taigi žingsniavo jie tylia vora vienas paskui kitą, rimti ir iškilmingi. Nežinojo, kur ir kiek laiko teks eiti, tačiau dėl vieno buvo tikri: pasiekus tinkamą vietą, juos apims didysis ATPAŽINIMO POJŪTIS.

Ēmē švisti. Be garso judēdami puokiai jau buvo ne sykį įklydę į briedžių takus, ėję šernų pramintais keliukais, o dabar štai įsuko į stirnų teritoriją. Bet to reikiamo POJŪČIO vis nebuvo ir nebuvo. Nors pakeliui jiems pasitaikė ne viena maloni vietelė, ne vienas pusiau užžėlęs miško griovys, netgi ne viena graži miško pievelė su mažu ežeriuku...

Stovėjo puokiai, stovėjo ir laukė... Bet to POJŪČIO nesulaukė. Tuomet jie skubiai susižvalgė, apsisuko tyliai šiugždėdami savo žolių apsiaustais ir... be garso patraukė tolyn.

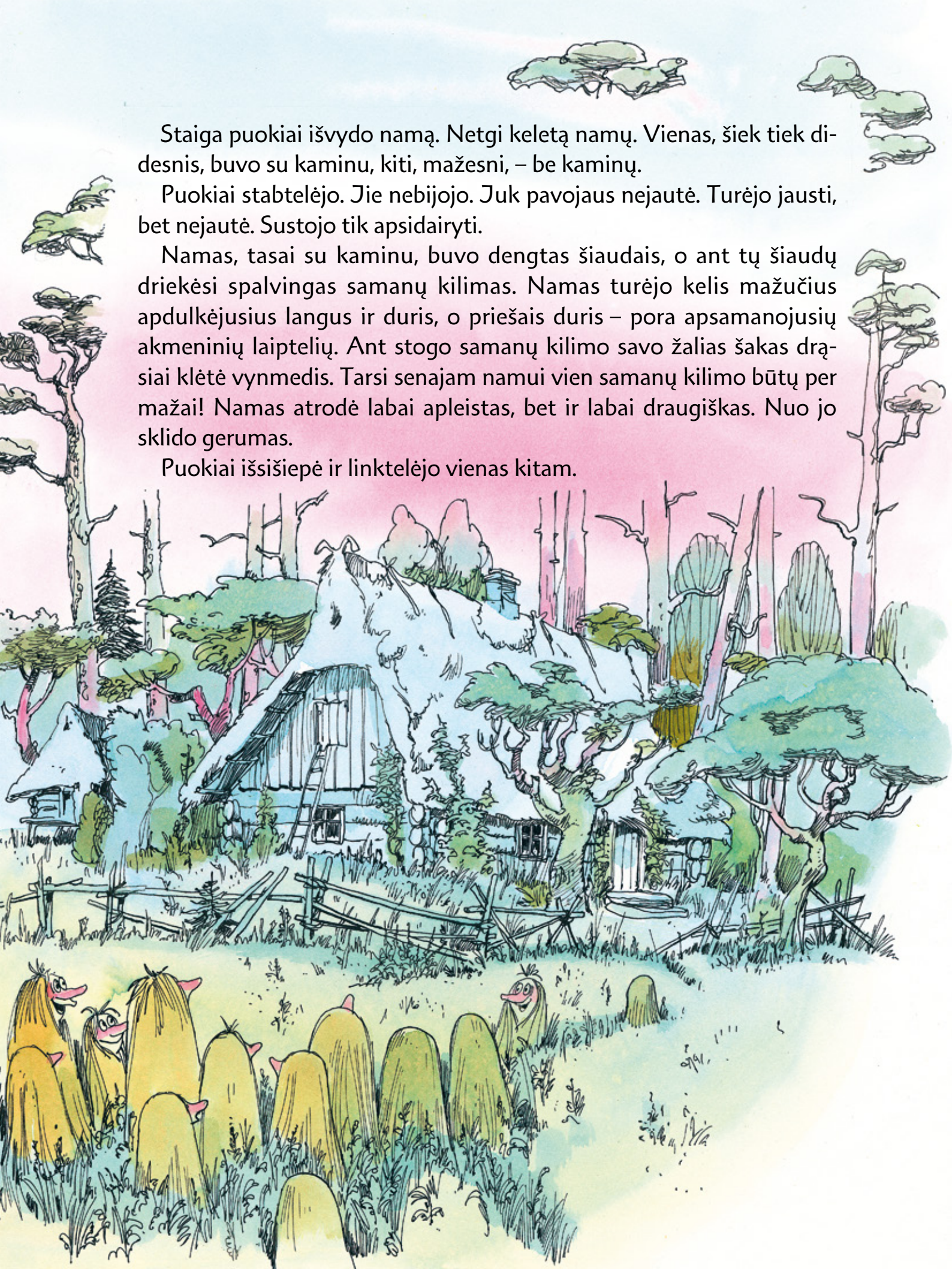

Ir tada nutiko kai kas visiškai netikėta. Miškas pasibaigė taip staiga, kad jie it suakmenėję sustojo nuostabioje nedidelėje senų medžių apsuptoje miško laukymėje.

Stovėjo ir žiūrėjo. Jų nosytės pasiekė stiprus salsvas vandens kvapas. Ir daug kitų gerų kvapų. Puokiai klausiamai susižvalgė.

Lyg susitarę, visu būriu patraukė tiesiai pirmyn. Taip žygiuoti buvo maloniau. Tiesa, jų dar neaplinkė TAS POJŪTIS, bet ir jokio pavojaus nejautė.

Staiga puokiai išvydo namą. Netgi keletą namų. Vienas, šiek tiek didesnis, buvo su kaminu, kiti, mažesni, – be kaminų.

Puokiai stabtelėjo. Jie nebijojo. Juk pavojaus nejautė. Turėjo jausti, bet nejautė. Sustojo tik apsidairyti.

Namas, tasai su kaminu, buvo dengtas šiaudais, o ant tų šiaudų driekėsi spalvingas samanų kilimas. Namas turėjo kelis mažučius apdulkėjusius langus ir duris, o priešais duris – pora apsamanojusių akmeninių laiptelių. Ant stogo samanų kilimo savo žalias šakas drąsiai klėtė vynmedis. Tarsi senajam namui vien samanų kilimo būtų per mažai! Namas atrodė labai apleistas, bet ir labai draugiškas. Nuo jo sklido gerumas.

Puokiai išsišiepė ir linktelėjo vienas kitam.

Ir štai patekėjo saulė. Staiga viskas aplinkui nušvito, ir laukymę, tarsi trūkte pratrūkę, užliejo paukščių balsai. Aukštoje žolėje kažkas suzvimbė, sudūzgė, sušnarėjo, sutraškėjo. Tai naują dieną sveikino vabzdžiai. Puokiai tarytum pabudo iš gilaus miego. Visi kartu ėmė šnekėtis ir judėti. Ir tarsi be priežiūros likę vaikai pasklido į visas puses.

Kai kurie vyresni puokiai dar kartą lengvai truktelėjo nosimi uosdami kvapus ir patraukė ieškoti vandens. Vanduo – visų svarbiausia.

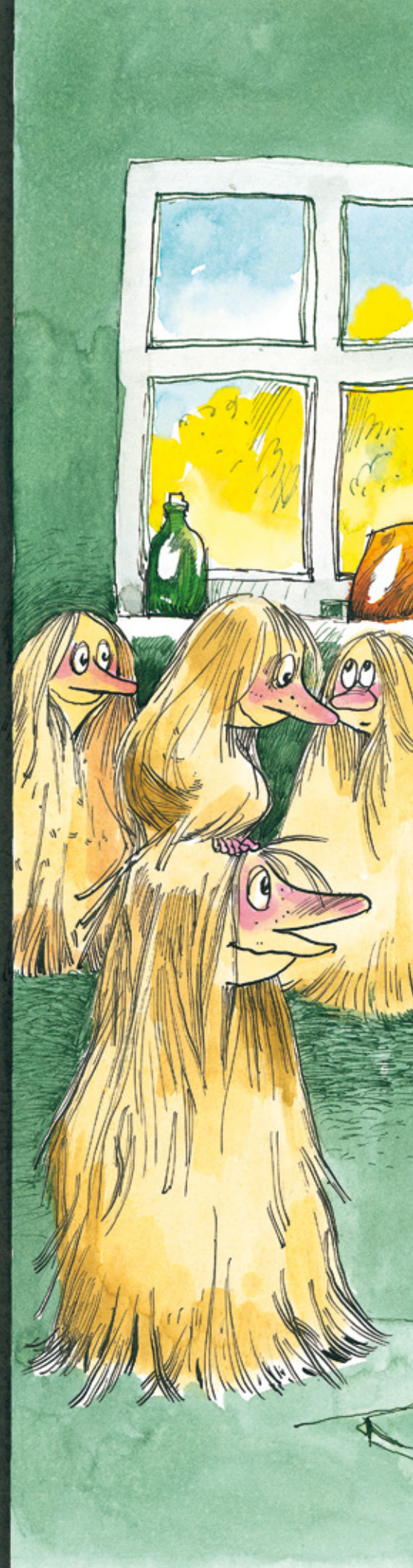
Mažesnieji nuskuodė namo link. Namas juos be galo traukė, tačiau paprastai į namus eiti būdavo draudžiama, nes pavojinga. Taigi puokiai vengdavo namų, mat ten dažniausiai būdavo žmonių. O žmonės labai pavojingi.

Tačiau šįkart miško sodybos kieme buvo tikras sambrūzdis. Puokius užvaldė kažin kokia linksmybių dvasia, ir greit neliko nė kampelio, kur jie nebūtų įkišę nosies.

Keletas iš jų atrado šulinį ir žvilgtelėjo vidun. Vanduo į šulinį prasisunkdavo iš šaltinio, tad buvo skaidrus, kad net dugnas matėsi. Jis skleidė silpną, bet malonų kvapą.

Kiti puokiai atrado sauną. Nors jie, suprantama, nežinojo, kad tai yra sauna. Juolab – kad tai dūminė sauna. Juk dūmai jiems reiškė pavojų. Jų reikėjo iš tolo saugotis. Nes kur dūmai, ten ir ugnis. Tačiau šis dūmų kvapas neatrodė pavojingas. Ir visas šis keistas pastatas rodėsi jaukus ir saugus.

Puokius ypač ramino plaušinė, kuri priminė jų pačių gerai išskalbtus apsiaustėlius. Išskalbtus ir pakabintus džiuoti. O gal nunešiotus ir išmestus? Juk puokiai, kai prireikia, lengvai susiranda sau naują paltuką. Na, kad ir kaip ten būtų, tas namelis puokiams labai patiko.

„Piekis galutinai susiejo savo gyvenimą su puokiais ir visiškai susiliejo su gamta“. Tai vienas iš paskutiniųjų knygos sakinių, nusakantis svarbiausią knygos motyvą – žmogaus ir gamtos ryšį, artumą. Puokiai – iš gamtos kilusios fantastinės būtybės, kurias išvydo Edgaras Valteris, ilgai stebėlijęs į miško pelkynėse, šalia kurių gyveno paskutiniais gyvenimo metais, kyšančius žolių kuokštus.

Redaktorius Kęstutis Urba
Maketavo „Nieko rimto“ dizaino grupė
Tiražas 3000 egz.
Išleido leidykla „Nieko rimto“
Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius
www.niekorimto.lt
Spausdino UAB BALTO print
Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

Edgaras Valteris (1929–2006) – savo šalyje, Estijoje, buvo labai mėgstamas ir gerbiamas dailininkas bei rašytojas. Jis iliustravo daugiau kaip du šimtus knygų vaikams, penkiolikai iš jų pats dailininkas parašė ir tekstus. Knyga apie Puokius (estiškai *Pokuraamat*) pasirodė 1994 metais, vėliau tie patys veikėjai pavaizduoti dar keliose knygose. Už jas autorius gavo įvairių apdovanojimų. Vargu ar Estijoje rastum vaiką, kuris nežinotų, kas yra Puokiai, – teigia estų bibliotekininkai bei literatūros kritikai. Nuojauta kužda, jog netrukus apie Puokius žinos ir juos pamils daugybė Lietuvos vaikų...

Kęstutis Urba

www.niekorimto.lt

Užsuk, net jei tu ir ne vaikas

ISBN 978-9955-683-59-9

9 789955 683599